

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
ІСТОРИКО-ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ І
МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН**

**ЛІНГВІСТИКА Й ЛІНГВОДИДАКТИКА: ЗДОБУТКИ І
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

02-03 грудня

МАТЕРІАЛИ

**ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ**

Одеса – 2021

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
ІСТОРИКО-ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ І
МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН**

**ЛІНГВІСТИКА Й ЛІНГВОДИДАКТИКА: ЗДОБУТКИ І
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

02-03 грудня

МАТЕРІАЛИ

**ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ**

Одеса – 2021

УДК: 80:811.161.2:001.89
Е 27

Друк за ухвалою вченої ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол № 5 від 25.11.2021)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Євтушина Т. О. – к.філол.н., доц., доцент кафедри української філології і методики навчання фахових дисциплін, відповідальний редактор;

Босак Н. Ф. – к.пед.н., доц., доцент кафедри української філології і методики навчання фахових дисциплін, відповідальний секретар;

Копусь О. А. – д.пед.н., проф., перший проректор з навчальної та науково-педагогічної роботи;

Горіна Ж. Д. – к.пед.н., доц., доцент кафедри української філології і методики навчання фахових дисциплін;

Кучерява О. А. – к.пед.н., доц., доцент кафедри української філології і методики навчання фахових дисциплін;

Прокопенко Л. І. – к.пед.н., доц., доцент кафедри української філології і методики навчання фахових дисциплін.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Марчук Л. М. – д.філол.н., проф., завідувач кафедри української мови Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка;

Караман О. В. – к.пед.н., проф., професор кафедри української мови Київського університету імені Бориса Грінченка.

Лінгвістика й лінгводидактика: здобутки і перспективи розвитку: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих науковців (м. Одеса, 02-03 грудня 2021 р.) [Електронне видання]: зб. тез / редкол. Т. О. Євтушина. Одеса: ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2021. 120 с.

У збірнику вміщено доповіді учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих науковців «Лінгвістика й лінгводидактика: здобутки і перспективи розвитку» (м. Одеса, 02-03 грудня 2021 р.). Матеріали збірника можуть бути корисними для широкої філологічної аудиторії.

За зміст тез, достовірність цитувань та оригінальність викладення матеріалу відповідальність несуть автори

© ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2021
© Автори статей, 2021

ЗМІСТ

Алутіна Катерина РОЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У РОЗВИТКУ МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ.....	6
Босак Ніна, Богата Наталія ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕМОНОЛЕКСИКИ У ТВОРЧОСТІ ГАЛИНИ ПАГУТЯК.....	11
Будз Ірина, Куцюк Діана СЕМАНТИКО-СТИЛІСТИЧНИЙ АСПЕКТ АНГЛІЦИЗМІВ ЯК ГРАФІЧНОЇ НОВАЦІЇ МОВИ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ.....	15
Гончар Олександра МОВНОСТИЛІСТИЧНА СПЕЦИФІКА САТИРИЧНИХ ЗБІРОК М. СТРЕЛЬБИЦЬКОГО.....	19
Горіна Жанна, Леонтєва Ірина РЕКЛАМНЕ ІМ'Я ЯК ОБ'ЄКТ НАУКОВОЇ РЕФЛЕКСІЇ.....	23
Горіна Жанна, Сандул Руслана, Василенко Катерина ПРАГМАТИКА СЛОГАНУ В ДИСКУРСІ СУЧАСНОЇ РЕКЛАМИ.....	28
Гуславська Ганна ПРОБЛЕМА ЕМІГРАЦІЇ В КОНТЕКСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ.....	34
Зошук Наталія ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РЕКЛАМНОГО ТЕКСТУ.....	37
Комаров Єгор ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТА СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ, ЕРГОТЕРАПІЯ».....	41
Космідайло Ірина ЛІНГВОДИДАКТИЧНІ УМОВИ ПРОДУКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ МОВНОЇ ГРИ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У 10 КЛАСІ ЛІЦЕЮ.....	44

Котик Тетяна, Бельмега Марія
ІНТЕГРОВАНІЙ ПІДХІД ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ
ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....48

Котик Тетяна, Гриценко Ольга
ПЕДАГОГІЧНА МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ
СПІЛКУВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ
МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....52

Котик Тетяна, Долинська Надія
ЕЙДЕТИКА, МНЕМОТЕХНІКА: СУТНІСТЬ ПОНЯТЬ, ЇХ
ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ВМІННЯ ВЧИТИСЯ В МОЛОДШОМУ
ШКІЛЬНОМУ ВІСІ.....57

Котик Тетяна, Максимів Людмила
ДОСЛІДНИЦЬКИЙ КОМПОНЕНТ ЗМІСТУ МОВНО-
ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТИ В ПРОГРАМНО-МЕТОДИЧНОМУ
ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ТА ПІДРУЧНИКАХ ДЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....61

Кравчук Оксана
МЕНТАЛЬНІ КАРТИ В РОБОТІ З ОРФОГРАМАМИ НА УРОКАХ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В 5-6 КЛАСАХ.....65

Кучма Гліб
ФАНТАСТИЧНА РЕАЛЬНІСТЬ ЯК РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ
«ІНАКШОСТІ»: ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ.....68

Марчук Олена, Шкурак Марина
СТИЛІСТИЧНІ ФУНКЦІЇ ЗВЕРТАНЬ У КОНТЕКСТІ ПОЕЗІЙ
В. СИМОНЕНКА.....71

Мельник Мирослава, Коваленко Інна
СЕМАНТИЧНА ТИПОЛОГІЯ ОЙКОНІМІВ СУЧАСНОЇ
ОДЕЩИНИ.....76

Мельничук Оксана, Іваночко Уляна
КОНСТРУКЦІЇ ВВІЧЛИВОСТІ ЯК ЕТИКЕТНО-ПСИХОЛОГІЧНЕ
ТЛО ЛЮДСЬКИХ ВЗАЄМИН (на матеріалі епістолярію Оксани
Забужко).....80

Набок-Бабенко Юлія
ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ З
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ СТАРШОКЛАСНИКІВ ЛЦЕЮ В КОНТЕКСТІ
ВИМОГ НУШ.....83

Погосова Наріне СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ОПИСОВОГО ПИСЬМОВОГО МОВЛЕННЯ ШКОЛЯРІВ.....	87
Поліщук Валентина ХУДОЖНІ ТВОРИ ОЛЕНИ ПЧІЛКИ НА УРОКАХ РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ 5-6 КЛАСІВ.....	91
Прокопенко Ліліана, Тельван Олена РОБОЧИЙ ЗОШИТ ЯК ДИДАКТИЧНИЙ ЗАСІБ ОПТИМІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ.....	94
Радонич Ірина РЕАЛІЗАЦІЯ «ЯКІРНОЇ» СТРАТЕГІЇ У СЛОГАНАХ КОМЕРЦІЙНОЇ РЕКЛАМИ 2020–2021 РОКІВ.....	98
Рамазанова Діана, Монтесдеока Келаль Кароль МОТИВАЦІЙНІ СКЛАДНИКИ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ.....	102
Резнік Тетяна ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ 10 КЛАСУ ЛЦЕЮ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.....	105
Скрипник Надія ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ЯК ОРІЄНТИР ВЗАЄМОДІЇ ЗІ СТУДЕНТАМИ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ.....	110
Слободенюк Майя ВЕРБАЛЬНИЙ КОНТЕНТ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ: ОСОБЛИВОСТІ МАРКЕТИНГОВИХ ТЕКСТІВ.....	113
Хижняк Ірина МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ ПІДКАСТ У РОБОТІ ЗІ СТУДЕНТАМИ-ІНОФОНАМИ.....	116

Формування і розвиток інформаційно-освітнього середовища сучасного навчального закладу. Альянс наук: учений – ученому : WEB-ресурс научно-практ. конф., 27–28 марта 2014 г. URL: http://www.confcontact.com/2014-alyans-nauk/re4_sakalyuk.htm (дата звернення: 27.11.2021). 4. Шах К., Зарішнік І. Особливості навчання покоління Z. Педагогіка. 2019. С.212-217. 5. GlobalLogic. URL: <https://www.globallogic.com/ua/about/news/social-media-during-quarantine/> (дата звернення: 27.11.2021).

Скрипник Надія,
к.філол.н., доцент,
завідувач кафедри української філології
Комунального закладу вищої освіти
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ЯК ОРІЄНТИР ВЗАЄМОДІЇ ЗІ СТУДЕНТАМИ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ

Публікацію присвячено формуванню комунікативно-мовленнєвих компетентностей здобувачів освіти, а також наголошено на тому, що на зміну структурному підходу, який є частково виправданим на початку вивчення мови, варто застосовувати особистісно орієнтований підхід та інноваційні дискурс-орієнтовані методики.

The publication is devoted to the formation of students' communicative and speech competencies. The author emphasizes the need to use a person-centered approach and innovative discourse-oriented techniques, instead of a structural approach, which is partially justified at the beginning of language learning.

Ключові слова: особистісно орієнтований підхід, освітній процес, мовленнєва діяльність.

Key words: personality-oriented approach, educational process, speech activity.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Нині освітній процес підготовки фахівця значно складніший, ніж традиційно сформований на основі відомих дидактичних підходів. Педагогічна наука пропонує й популяризує комплекс засобів освітніх технологій комп'ютерної інформатизації освіти, технології інтенсивного особистісно-орієнтованого, професійно орієнтованого, особистісно-діяльнісного, випереджувального навчання й окреслює шляхи їхнього практичного застосування.

Аналіз наукових досліджень, у яких розглянута проблема і на які спирається автор. У наукові основи особистісно орієнтованого підходу були закладені Л. Виготським, О. Леонтьєвим, С. Рубінштейном та детально розроблені у працях І. Зимньої, І. Якиманської та ін. У цих дослідженнях особистість сприймається як джерело соціально значущої діяльності, яка полягає

в тому, що засвоєння навчального матеріалу здійснюється не шляхом передавання інформації суб'єктові, а в процесі його власної активності.

Мета статті – проаналізувати вплив особистісно орієнтованого підходу у процесі формування професійно орієнтованої комунікативно-мовленнєвої компетентності учасників освітнього простору з позиції спрямування на особистісний розвиток студента засобами навчальної діяльності, з урахуванням індивідуальних психологічних особливостей кожного здобувача освіти, його потенційних здібностей до навчання, прагнення до самовдосконалення.

Виклад основного матеріалу. У наш час особистісно орієнтований підхід розглядається як методична основа для гармонійного та всебічного розвитку особистості в умовах сучасної системи освіти. Об'єктом такого навчання виступає мовленнєва діяльність у всіх її видах (аудіювання, читання, говоріння, письмо). В особистісному аспекті цей підхід дозволяє розроблення для кожного студента індивідуальної (особистої) траєкторії формування комунікативно-мовленнєвої компетентності в усіх видах мовленнєвої діяльності. У зв'язку з цим виникає проблема збереження вже існуючої в студентів потреби в спілкуванні й пізнанні дійсності засобами української літературної мови.

І. Бех [1], О. Біляєв [4], О. Горошкіна, С. Караман, О. Паламар, М. Пентиліук [5] та інші вважають, що особистісно орієнтований підхід неможливо зреалізувати без розвивального діалогічного спілкування як природного середовища для цього процесу. Майбутній учитель Нової української школи, якому притаманні домінування діалогічної комунікації, щирість, довіра у спілкуванні, неконфліктність, уміло скерує навчальний процес в цілому в освітньому середовищі та в кожного учня зокрема. Володіння вчителем компетентністю у такому педагогічному спілкуванні є запорукою успіху в навчальній діяльності, метою якого є формування і розвиток особистості здобувача освіти НУШ.

Зважаючи на домінування у сучасній лінгводидактиці особистісно орієнтованого підходу з акцентом на диференціацію, індивідуалізацію змісту освіти, вибудовуванням (наскільки це можливо в межах навчання в академічній групі) персональних освітніх траєкторій, визначення професійних інтенцій тощо, то важливим персональним психолінгвістичним утворенням вважаємо професійну мовну особистість. Це – відносно завершений етап розвитку особистості, на якому остання готова успішно виконувати професійні обов'язки та відповідати соціальній ролі, статусу й поведінці професіонала-гуманітарія.

Особистість навіть у професіональному вимірі не може діяти тільки за регламентованими наперед стандартами. Її персональна якість обов'язково відбивається на менталінгвістичних, соціокультурних, психолінгвістичних, оказіональних аспектах дискурсу, який продукує ця особистість. Автори монографії «Формування мовної особистості на різних вікових етапах» [7], виходячи з багатовікового досвіду попередників, стверджують: особистість народжується, формується й прогресує в мовному середовищі, у навколomовних формах суспільної свідомості (мистецтво, фольклор, масова культура тощо); усі матеріальні та нематеріальні форми буття особистість освоює мовними засобами. При цьому особистість не може і не бажає проводити чітку

онтологічну межу між побутовим та професійним мовним буттям – пізнанням – перетворенням. Нині не існує ані об'єктивної онтологічної, ані суб'єктивної особистісноцентричної межі побутовим послуговуванням мовою та її професійним дискурсно-орієнтованим використанням. Цей гіпотетичний принцип насамперед необхідно враховувати в умовах сучасного глобалізованого інформаційного суспільства. Так, на думку Л. Рускуліс, інформаційно-комунікаційне освітнє середовище є «комплексом компонентів що забезпечують системну інтеграцію засобів інформаційних технологій в освітній процес з метою підвищення його ефективності та виступаючих як засіб побудови особистісно орієнтованої педагогічної системи» [3, 53–54].

І. Бех, С. Гончаренко, О. Савченко визначили методологічні засади, на яких ґрунтується особистісно орієнтоване навчання, що передбачає забезпечення розвитку і саморозвитку особистості учня (студента) як суб'єкта пізнавальної та предметної діяльності, створення кожному здобувачеві освіти можливостей реалізувати себе в різних видах діяльності, становлення духовних та інтелектуальних якостей учня (студента), формування індивідуального сприйняття світу й ін. [1; 2; 6].

Важливо в умовах особистісно зорієнтованого навчання врахувати мисленнєві здібності здобувачів вищої освіти, їх особистісні якості, життєвий досвід, інтереси, схильності тощо.

Висновки і перспективи дослідження. Отже, реалізація особистісно орієнтованого підходу у формуванні професійно орієнтованої комунікативно-мовленнєвої компетентності студентів передбачає, що в центрі освітнього процесу за метою, змістом і формами навчальної діяльності знаходиться особистість студента. Особистісно орієнтований підхід передбачає розроблення для кожного учасника освітнього простору індивідуальної (особистої) траєкторії професійно орієнтованої на формування комунікативно-мовленнєвої компетентності здобувачів вищої освіти.

Література

1. Бех І. Д. Особистісно зорієнтоване навчання : Шляхи реалізації. *Рідна школа*. 2000. № 1. С. 13–16.
2. *Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі* : навч. посіб. / С. У. Гончаренко, П. М. Олійник, В. К. Федорченко та ін. ; за заг. ред. С. У. Гончаренка, П. М. Олійника. Київ : Вищ. шк., 2003. 323 с.
3. Рускуліс Л. В. Методична система формування лінгвістичної компетентності майбутніх учителів української мови у процесі вивчення мовознавчих дисциплін : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.02. Херсон. держ. ун-т. Херсон, 2019. 550 с.
4. *Методика вивчення української мови в школі*. О. М. Біляєв, В. Я. Мельничайко, М. І. Пентилюк, Г. Р. Передрій, Л. П. Рожило. Київ : Рад. шк., 1987. 364 с.
5. *Методика навчання української мови в середніх освітніх закладах: підр. для студентів філологічних факультетів університетів*. М. І. Пентилюк, С. О. Караман, О. В. Караман та ін.; за ред. М. І. Пентилюк. Київ : Ленвіт, 2005. 400 с.
6. Савченко О. Я. Уміння вчитися як ключова компетентність загальної середньої освіти. *Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи* / за заг. ред. О. В. Овчарук. Київ : К. І. С., 2004. С. 34–47.
7. *Формування мовної особистості на різних вікових етапах* :

монографія. А. М. Богуш, О. С. Трифонова, О. І. Кисельова, Ж. Д. Горіна, М. П. Черкасов / за заг. ред. акад. А. М. Богуш. Одеса : ПНЦ АПН України, 2008. 271 с.

*Майя Слободенюк,
здобувач вищої освіти 3 року навчання
за першим (бакалаврським) рівнем
філологічного факультету
Одеського національного університету
імені І. І. Мечникова*

Науковий керівник: д.філол.н., проф. Н. В. Кондратенко

ВЕРБАЛЬНИЙ КОНТЕНТ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ: ОСОБЛИВОСТІ МАРКЕТИНГОВИХ ТЕКСТІВ

Стаття містить аналіз основних засобів привернення уваги реципієнтів у маркетингових текстах, представлених в соціальних мережах. Схарактеризовано особливості інтернет-комунікація та визначено риси мережевого дискурсу. Розглянуто мовні засоби впливу на адресата в текстах соцмереж.

Ключові слова: інтернет-комунікація, соціальна мережа, маркетинговий текст, контент, полікодовість.

The article contains an analysis of the main means of attracting the attention of recipients in marketing texts presented on social networks. The peculiarities of Internet communication are characterized and the features of network discourse are determined. Linguistic means of influencing the addressee in the texts of social networks are considered.

Key words: Internet-communication, social network, marketing text, content, polycoding.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Соціальні мережі створили умови не тільки для розвитку особистих акаунтів, а й для публічних корпоративних сторінок. Сучасний маркетинг спрямований на створення веб-сторінок для приватних підприємств та навчальних закладів саме на таких платформах, як Facebook та Instagram. Інтернет-маркетинг – це новий вид маркетингу, що ґрунтується на застосуванні традиційних та інноваційних інструментів і технологій у мережі Інтернет для визначення та задоволення потреб і запитів споживачів шляхом обміну з метою отримання товаровиробником прибутку чи інших вигод [5].

Аналіз наукових досліджень, у яких розглянута проблема і на які спирається автор. Дослідженням мовних особливостей інтернет-комунікації займалися такі вчені, як О. Горошко, Л. Компанцева, О. Тищенко, Н. Асмус, Л. Іванов, Д. Кристалл та ін. Питаннями маркетингових комунікацій в Інтернеті та загалом Інтернет-маркетингом займалися І. Бойчук, Л. Балабанова, Є. Голубков, С. Ілляшенко, І. Литовченко, М. Лебеденко, М. Окландер та ін.